

MÜLTECİ: 1951 yılında Cenevre'de imzalanan Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşme'de mülteci 1 Ocak 1951'den önce Avrupa'da meydana gelen olaylar sonucunda ve ırkı, dini, tabiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden, zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan, ya da söz konusu korku nedeniyle, yararlanmak istemeyen; yahut tabiyeti yoksa ve bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen her şahsa mülteci denir. Sığınmacı ise, yukarıda belirtilen sebeplerle bir ülkeye iltica etmiş ama sebeplerinin doğruluğu henüz iltica ettiği ülke tarafından soruşturma aşamasında olan kişilere verilen isimdir. Daha sonra bu sözleşmeye ekler getirilerek 1 Ocak 1951 yılından önceki bölümü tamamen kaldırılmıştır. Avrupa'da meydana gelen olaylar kısmı ise, imzacı ülkelerin tercihine bırakılmıştır. Türkiye coğrafi kısıtlama denilen bu bölümü kaldırmamıştır. Bu yüzden Türkiye'de şu anda resmi olarak mülteci olan çok az kişi vardır. Türkiye'de mülteci olarak tanımlanan kişiler 2013 yılında kabul edilen Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda belirtilen ve 2014 yılında çıkarılan Geçici Koruma Yönetmeliği'nde belirtilen bazı unvanlara sahiptirler ama yasal olarak mülteci değildirler. Bir diğer konu da yukarıda kabul görülen 5 sebebin şu andaki ihtiyaçları karşılamaktan uzak olmasıdır. Örneğin; toplumsal cinsiyete dayalı problemler, ekolojik problemler, kıtlıklar ve ekonomik krizler tam olarak mülteci olmanın şartlarından birine girmemektedir. Ama genel olarak mültecilik zaman zaman çelme yemek, zaman zaman boğulmak, zaman zaman geri gönderilmek, zaman zaman havalimanında mahsur kalmak ama çokça ayrımcılık görmek, dışlanmaktır. Muteber bir vatandaşı olduğun ülkede yaşarken çoğu zaman hiç aklına gelmeyecek bir ülkenin vatandaşı olmanın ayrıcalıklarına sahip olmayan kişilerdir. Bizim belki biraz zorlanarak ulaştığımız çoğu hizmete ulaşması önünde görülmeyen çokça engel olan kişilerdir. Biz bir bankada istediğimiz gibi hesap açtırabiliriz, evimize rahatlıkla elektrik, su bağlatabiliriz, çocuğumuzu okula sorunsuz yazdırabiliriz, yasal çalışma hakkına ulaşabiliriz, hukuki bir mesele ile karşılaştığımızda sınır dışı edilmeyeceğimizi biliriz, hastanede bir şekilde tedaviye ve sonrasında ilaca ulaşabiliriz, gerektiğinde devlet koruması talep edebiliriz. Tamam, bunların çoğunu belki biz de sağlayamayabiliriz. Ama bir de bu ülkenin vatandaşı olmayan kişi bunların hepsi için bizden çok daha fazla sorun ile karşılaşır. Bir de dilini bilmediği bir yerde bunların hepsi ve şu an benim aklıma gelmeyen bir çoğu (çünkü bizim kolayca çözdüklerimizin çok farkına varamıyoruz) büyük meseleler haline gelir. Son olarak bir de toplumun en dışlanan en çok ayrımcılığa uğrayan kısmı olmalarına ayrıca değinmek isterim. Aslında eğer mülteci isen yaşam şartlarından dolayı toplumun çoğu kesimiyle hiç bir temasının olmamasına ve kendine oluşturduğun kimi dar alanlarda genellikle en dar kesimli vatandaşlarla birlikte yaşamana rağmen, her koşulda düşman ve tehlike olarak gösterilmeye, sürekli hakkında gazetelerde, televizyonlarda, radyolarda, internet sitelerinde ve sosyal medyada çıkan, dağıtılan toplumdan tepki çekecek yanlış haber ve söylentilere, eğer mensup olduğun gruptan biri yanlış bir şey yaparsa hem medyada tüm grubun ismiyle ifade edilmeye ve yaşadığın bölgedeki çoğunluğu oluşturanlardan linç görmeye hazırlıklı olman gerekir. Mülteci olmak bir anlamda da seni yeni geldiğin ülkede istemeyenlerin başka bir ülkeye gitmek istediğin için sana kızması demektir. Oysa ki bunu yapanların çoğu bir Avrupa ülkesine işçi olarak gitme fırsatı bulsa arkasına bakmadan gidecektir. Mülteci olmak her zaman bavalunu hazır tutmak demektir, ama tatil için değil, kaçmak için (Sinan Kadife).

Görsel: <https://bit.ly/2RxQMd4>